

हितोपदेश (फोल्डर नं. ००२५६७)
ग्रन्थकार – श्री प्रभानन्दसूरिजी
विवरणकार – श्री परमानन्दसूरिजी
सम्पादक – श्री कीर्तियशसूरिजी
प्रकाशक-सन्मार्ग प्रकाशन अहमदाबाद
आवृत्ति-१, प्रकाशन वर्ष-२००५, पृष्ठ-५३४

मुख्य टाईटल

प्रकाशकीय

जैनसंघने मळेलो दिव्यप्रकाश – हितोपदेश

हितोपदेश ग्रंथरत्न संपादन – संशोधननी वेळार यत्किंचिद वक्तव्य

ग्रन्थसंस्तव

ग्रन्थकारस्य परिचय

क्रमदर्शनम

मङ्गलाचरण ।	-----	२
जिनस्तुति ।	-----	२
श्रीवर्द्धमानजिनस्तुति ।	-----	३
चतुर्विधसङ्घस्वरूपम ।	-----	४
हितोपदेशामृतम ।	-----	५
मनुजजन्मनो दुर्लभता ।	-----	६-७
परमार्थहितानि पदार्थानि ।	-----	८
मिथ्यात्वस्य दुरन्तता ।	-----	८
हिताहितस्य विभाग ।	-----	९
सम्यकत्वाधिकारिण		
त्रयोदशा गुण ।	-----	९-१३
सम्यकत्वस्य स्वरूपम ।	-----	१४-१८
रूपकषटकेन		
सम्यकत्वस्योपवर्णनम ।	-----	१८-२०
सम्यकत्वस्य प्रभावम ।	-----	२०-२२
सम्यकत्वस्य दूषणानि ।	-----	२२-२५
सम्यकत्वस्य लक्षणानि ।	-----	२५-३०
सम्यकत्वस्य भूषणानि ।	-----	३१-३४
भक्तिरागस्य गौरवम ।	-----	३४-३५
श्रीसम्भवप्रभुचरितम । (प्रथमो भव)	-----	३५-४०

श्रीसम्भवप्रभुचरितम् । (द्वितीयो भव)-----	४०-४१
श्रीसम्भवप्रभुचरितम् । (तृतीयो भव) -----	४१-५१
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्यं	
द्वितीयं मूलद्वारम् -----	५२
गुणानां माहात्म्यम् । -----	५२-५५
उत्तमगुणानां नामानि । -----	५५
दानगुणस्य वर्णनम् । -----	५६
अभयदानस्य वर्णनम् । -----	५६
जीवदयाया स्वरूपम् । -----	५६
प्राणस्य स्वरूपम् । -----	५७
जीवानां प्राणसङ्ख्या तथा	
जीवात् प्राणवियाजनं हिंसा । -----	५८-५९
अहिंसाया स्वरूपम् । -----	५९
श्रेष्ठोपमया अहिंसाधर्मस्य	
माहात्म्यम् । -----	६०
जीवहिंसाया पापारम्भ	
जीवरक्षाया पुण्यारम्भश्च । -----	६०-६१
प्राणिघातमनिष्टपुष्टिहेतु । -----	६१
आत्मवत् सर्वभूतेषु पश्यत । -----	६२-६३
दया - हिंसयो फलम् ।-----	६३-६४
प्राणिवधस्य फलम् । -----	६४
प्राणिवधविपाके	
मृगापुत्रकथानकम् । -----	६४-७१
जीवदयाया माहात्म्यम् । -----	७१-७२
जीवदयाविषये	
नरकेसरिनरपतिकथानकम् । -----	७२-८२
अनुकम्पादानस्य स्वरूपम् । -----	८२-८३
अनुकम्पादानस्य माहात्म्यम् ।-----	८४
अनुकम्पादानविषये	
सोमदत्तकथानकम् । -----	८५-१०२
ज्ञानदानस्य स्वरूपम् । -----	१०२
ज्ञानस्य स्वरूपम् । -----	१०२
ज्ञानस्य पञ्च भेदा । -----	१०३
मतिज्ञानस्य स्वरूपम् । -----	१०३
मतिज्ञानस्य भेदा । -----	१०४

श्रुतज्ञानस्य स्वरूपम् ।	-----	१०५
श्रुतज्ञानस्य भेदा ।	-----	१०५-१०८
अवधिज्ञानस्य स्वरूपम् ।	-----	१०८-१०९
अवधिज्ञानस्य षड् भेदा ।	-----	१०९-११०
अवधिज्ञानस्य विषय ।	-----	११०
विभङ्गज्ञानस्य स्वरूपम् ।	-----	१११
मन पर्यायज्ञानस्य स्वरूपम् ।	-----	१११
मन पर्यायज्ञानस्य भेदा ।	-----	१११
मन पर्यायज्ञानस्य विषय ।	-----	११२
पञ्चज्ञानस्य स्वामी ।	-----	११३
केवलज्ञानस्य स्वरूपम् ।	-----	११३
ज्ञानपञ्चके कर्तव्यस्य उपदेश ।	-----	११४
ज्ञानपञ्चके कर्तव्यस्य उपदेश ।	-----	११४
श्रुतज्ञानस्य		
विशेषोपयोगिता ।	-----	११४-११५
योग्यविनेस्य सूत्रदाने		
विधि ।	-----	११५
योग्यविनेयस्य सूत्रग्रहणे विधि ।	-----	११६
श्रुतस्य ग्रहणवितरणो		
श्रीआर्यरक्षित – जीवज्ञस्वामिनो		
कथानकम् ।	-----	११७-१२३
श्रावकस्य सूत्रपठनाधिकार ।	-----	१२४-१२६
धर्मोपदेशे साधो अधिकार ।	-----	१२६-१२७
श्रुतस्य श्रुतधराणां च		
अवज्ञाया फलम् ।	-----	१२७
श्रुतस्य अवज्ञाविषये		
माषतुषकथानकम् ।	-----	१२८
भक्तिदानस्य स्वरूपम् ।	-----	१२९
सप्त क्षेत्राणि ।	-----	१२९
सङ्घस्य स्वरूपम् ।	-----	१२९
यतिजनोपयोगिनि दानानि ।	-----	१३०-१३१
अपवादपदे दानविधि ।	-----	१३२-१३३
श्रमणीनां दानविधि ।	-----	१३३
अतिथिशब्दस्य व्याख्या ।	-----	१३४
चित्तवित्तपात्रशुद्धि ।	-----	१३४-१३५

सुपात्रदाने दृष्टान्ता । -----	१३५
सुपात्रदाने बाहुमुनिचरितम् । -----	१३६-१४२
सुपात्रदाने पुष्पचूलासाध्वी कथानकम् । -----	१४३-१४८
सुपात्रदाने मूलदेवकथानकम् । -----	१४८-१५५
सुपात्रदाने चन्दनबालाकथानकम् । -----	१५५-१६०
श्रावकश्राविकाक्षेत्रे दानम् । -----	१६१-१६२
साधर्मिकवात्सल्यफलम् । -----	१६३
पञ्चमक्षेत्रं जिनागम् । -----	१६४
श्रुतस्य महिमा । -----	१६४-१६५
पुस्तकलेखनं कर्तव्यम् । -----	१६५
जिनमतस्य माहात्म्यम् । -----	१६६
जिनवचनश्रवणफले	
रौहिणेयकथानकम् । -----	१६६-१७०
जिनवचनश्रवणफले	
चिलातीपुत्रकथानकम् । -----	१७०-१७३
जिनागमस्य लेखनं कर्तव्यम् । -----	१७३
सम्यकश्रुतस्य स्वरूपम् । -----	१७४
जैनागमलेखनस्य फलम् । -----	१७५
षष्ठं जिनमन्दिरक्षेत्रम् । -----	१७५
जिनायतनिर्माणे	
अधिकार्यनधिकारिणो	
वर्णनम् । -----	१७६
जिनभवननिर्माणे	
गुरुलाघवप्रेक्षा । -----	१७७
जिनायतनिर्माणे गुणा । -----	१७८-१७९
जिनगृहाणां जीर्णोद्धारणं कर्तव्यम् । -----	१७९
जीर्णोद्धारणविषये	
वग्गुरश्रेष्ठिकथानकम् । -----	१८०-१८२
सप्तमं जिनबिम्बक्षेत्रम् । -----	१८२
विधिनाऽर्हदबिम्बस्य निर्माणम् । -----	१८३
विधौ आदर कर्तव्य । -----	१८४
जिनप्रतिमाया निर्माणफलम् । -----	१८४-१८५
जिनबिम्बकारककुमारनन्दी सुवर्णकारकथानकम् । -----	१८५-१९०
सप्तक्षेत्रस्य निगमनम् । -----	१९०
उत्तमगुणसङ्ग्रहे द्वितीयं	

शीलप्रतिद्वारम । -----	१९१
शीलस्य स्वरूपम ।	
शीलस्य अनुरूपकै योजनम । -----	१९१
शीलस्य दुष्पाल्यता । -----	१९२-१९५
शीलप्रतिपालने दृष्टान्ता । -----	१९५
शीलप्रतिपालने	
श्रीस्थूलभद्रकथानकम । -----	१९६-२००
शीलप्रतिपालने	
श्रीराजीमतीकथानकम ।-----	२००-२०४
शीलप्रतिपालने सुदर्शनकथानकम । -----	२०४-२११
शीलप्रतिपालने सुभद्राकथानकम । -----	२११-२१५
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्ये द्वितीय मूलद्वारे तृतीयं तप	
प्रतिद्वारम । -----	२१६
तप शब्दस्य निरुक्तम । -----	२१६
तपस भेदा । -----	२१७
बाह्यतपस स्वरूपम । -----	२१७-२२०
आभ्यन्तरतपस स्वरूपम । -----	२२०-२२६
तपस फलवर्णनम । -----	२२६-२२८
तपोमहिमा । -----	२२८-२३०
तपसि रमध्वम । -----	२३१
तपधर्मविषये दृष्टान्ता । -----	२३२
तपधर्मविषये बलदेवकथानकम । -----	२३२-२३६
तपधर्मविषये ब्राह्मीकथानकम । -----	२३६-२३८
तपधर्मविषये आनन्दकथानकम । -----	२३८-२४५
तपधर्मविषये सुन्दरीकथानकम । -----	२४५-२४७
उत्तमगुणसङ्ग्रहे द्वितीय मूलद्वारे चतुर्थ भावप्रतिद्वारम । -----	२४८
भावनाया फलदर्शनम । -----	२४९
भावनाया महिमा । -----	२५०
भावनाया प्रकृष्टतमत्वम । -----	२५१
भावधर्मविषये	
बाहुबलीकथानकम । -----	२५१-२५७
भावधर्मविषये मृगावतीकथानकम । -----	२५८-२६३
भावधर्मविषये ईलापुत्रकथानकम । -----	२६३-२६९
भावधर्मविषये	
कनकवतीकथानकम । -----	२६९-२८१

दानादिद्वारस्य निगमनम् । -----	२८२
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्ये द्वितीय मूलद्वारे पञ्चमं विनयप्रतिद्वारम् । -----	२८२
विनस्य निरुक्तम् । -----	२८३
विनस्य भेदप्रभेदा । -----	२८३
लौकिकविनस्य प्रकारा । -----	२८४
लोकोत्तरविनस्य प्रकारा । -----	२८५-२८८
विनस्य महिमा । -----	२८९-२९०
विनयगुणविषये	
अभयकुमारकथानकम् । -----	२९१-२९७
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्ये द्वितीय मूलद्वारे षष्ठं	
परोपकारप्रतिद्वारम् । -----	२९७
अपरोपकारिणां जगति	
जघन्यताम् । -----	२९८
परोपकृते पुण्यतमत्वम् । -----	२९८
अनुपकारिण तिरस्कार । -----	२९८
अपरोपकारिणां कार्पण्यम् । -----	२९८
परोपकारिणां दानमनोरथा । -----	२९९
परोपकार आत्मोपकार । -----	३००
परोपकारस्य भेदद्वयम् । -----	३००
जिनेश्वराणां	
द्रव्योपकार । -----	३०१-३०२
जिनेश्वराणां भावोपकार । -----	३०२-३०५
भगवदवाण्या पञ्चत्रिंशद्	
गुणा । -----	३०५
जिनेश्वराणां भावोपकार । -----	३०५
परोपकारस्य महिमा । -----	३०६-३०७
अचेतनानां उपकार । -----	३०७-३०८
परोपरकारविषये पुष्पचूल पुष्पचूलाकथानकम् ।-----	३०९-३१९
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्ये द्वितीय मूलद्वारे सप्तमं	
उचिताचरणप्रतिद्वारम् । -----	३२०
उचिताचरणस्य माहात्म्यम् । -----	३२०
नवधा औचित्यस्य आधेयम् । -----	३२०
पितृविषयम् औचित्यम् । -----	३२१-३२३
जननीगतविशेषकृत्यम् । -----	३२३
सहोदरविषयम् औचित्यम् ।-----	३२४-३२६

प्रणयिनीविषयम औचित्यम । -----	३२६-३२८
पुत्रविषयम औचित्यम । -----	३२८-३३०
स्वजनविषयम औचित्यम । -----	३३०-३३२
धर्माचार्यविषयम औचित्यम । -----	३३२-३३५
नागरविषयम औचित्यम । -----	३३५-३२७
परतीर्थकविषयम औचित्यम । -----	३३८-३३९
उचिताचरणस्य फलम । -----	३४०
उत्तमनराणां	
उचिताचरणप्रवृत्ति । -----	३४०-३४१
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्ये द्वितीय मूलद्वारे अष्टमं देशादिविरुद्ध परिहारप्रतिद्वारम । -----	३४१
पञ्चदेशादिविरुद्धानि नामानि । -----	३४२
देशविरुद्धं त्याज्यम । -----	३४२
कालविरुद्धं त्याज्यम ।-----	३४३
राज्यविरुद्धं त्याज्यम । -----	३४४-३४७
लोकविरुद्धं त्याज्यम ।-----	३४७-३५०
धर्मविरुद्धं त्याज्यम । -----	३५१-३५४
देशादिविरुद्धपरिहारस्य उपसंहार । -----	३५४
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्ये द्वितीय मूलद्वारे नवमं आत्मोत्कर्ष परिहारप्रतिद्वारम । -----	३५५
गुणशून्यस्य गर्जित मुधा । -----	३५६
आत्मोत्कर्षस्य जघन्यत्वम । -----	३५६
आत्मोत्कर्ष दोषश्रेणी । -----	३५६-३५८
आत्मोत्कर्ष न विधेय । -----	३५८-३६०
स्वश्लाघाकारी	
परनिन्दक एव । -----	३६०
आत्मोत्कर्ष परित्याज्य एव । -----	३६१
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्ये द्वितीय मूलद्वारे दशमं कृतधनत्व परिहारप्रतिद्वारम । -----	३६१-३६२
कृतधना जघन्यास्तथा	
कृतज्ञा उत्तमा । -----	३६२
कृतध्नो न भवेयम । -----	३६३
कृतधनशब्दार्थम । -----	३६३
कृतज्ञत्वं दुर्निर्वाह्यम । -----	३६४
कृतज्ञकृतधनयो महदन्तरम । -----	३६५
कृतज्ञताविषयोपरि	
शबरनरनाथकथानकम । -----	३६५-३७०
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्ये द्वितीय मूलद्वारे एकादशमं अभिनिवेशनिरसनद्वारम । -----	३७०

अभिनिवेशवैशसम । -----	३७१-३७३
ओधेन द्रव्यादिकस्य	
स्वरूपम । -----	३७३
ओधतो ज्ञाननयादीनां स्वरूपम । -----	३७४
ओधतो उत्सर्गादीनां स्वरूपम । -----	३७५
अभिनिवेशस्य माहात्म्यम । -----	३७६-३७७
सप्त निन्हवा । -----	३७७-३७८
उत्तमगुणानां स्तुति । -----	३७९
देशविरत्याख्यमं तृतीय मूलद्वारम । -----	३८०
उत्तमगुणसङ्ग्रहाख्य द्वीतीयद्वारस्य उपसंहार	
विरतिद्वारस्य च प्रारम्भ । -----	३८०
विरतिशब्दार्थम । -----	३८१
देशविरते स्वरूपम	
भेदसङ्ख्या च -----	३८१
अणुव्रतादीनां नामानि । -----	३८२
प्राणातिपातस्वरूपम ।-----	३८२
प्रथमाणुव्रतातिचारा । -----	३८३
द्वितीयाणुव्रतस्वरूपम । -----	३८४
द्वितीयाणुव्रतातिचारा । -----	३८५-३८६
तृतीयाणुव्रतस्वरूपम । -----	३८७
तृतीयाणुव्रतातिचारा । -----	३८७-३८८
चतुर्थाणुव्रतस्वरूपम । -----	३८९
चतुर्थाणुव्रतातिचारा । -----	३९०
पञ्चमाणुव्रतस्वरूपम । -----	३९१
पञ्चमाणुव्रतातिचारा ।-----	३९२
प्रथमगुणव्रतस्वरूपम । -----	३९३
प्रथमगुणव्रतातिचारा । -----	३९४
द्वितीयगुणव्रतस्वरूपम ।-----	३९५-३९८
द्वितीयगुणव्रतातिचारा । -----	३९९
अङ्गारकर्मादीनि वर्जनीयानि । -----	४००
पञ्चदशकर्मादाननामानि । -----	४०१
तृतीयगुणव्रतस्वरूपम । -----	४०२
तृतीयगुणव्रतातिचारा । -----	४०२
प्रथमशिक्षाव्रतस्वरूपम । -----	४०३
प्रथमशिक्षाव्रतातिचारा । -----	४०४-४०५

द्वितीयशिक्षाव्रतस्वरूपम । -----	४०६
द्वितीयशिक्षाव्रतातिचारा । -----	४०६
तृतीयशिक्षाव्रतस्वरूपम । -----	४०७-४०८
तृतीयशिक्षाव्रतातिचारा । -----	४०८-४०९
चतुर्थशिक्षाव्रतस्वरूपम । -----	४१०
चतुर्थशिक्षाव्रतातिचारा । -----	४११
द्वादशव्रतस्वरूपस्य निगमनम । -----	४१२
व्रतस्य सुदृढपरिपालने	
चेटकनरेन्द्रकथानकम । -----	४१३-४२०
देशविरते फलम । -----	४२०-४२२
गृहिणो विशेषकृत्यानि । -----	४२१-४२२
सर्वविरत्याख्यं चतुर्थं मूलद्वारम । -----	४२३
सर्वविरते स्वरूपम । -----	४२३
यतिधर्मस्य समुदायार्थम । -----	४२३
प्रथमं महाव्रतम । -----	४२४
द्वितीयं महाव्रतम । -----	४२४
तृतीयं महाव्रतम । -----	४२५
चतुर्थं महाव्रतम । -----	४२५-४२७
पञ्चमं महाव्रतम । -----	४२८
षष्ठं रात्रिभोजनव्रतम । -----	४२९
महाव्रतानां उपस्तुति । -----	४२९-४३०
रोरकथानकम । -----	४३०-४३६
अष्टप्रवचन मातर । -----	४३७
ईर्यासमिते स्वरूपम ।-----	४३७-४३९
भाषासमिते स्वरूपम । -----	४३९-४४२
एषणासमिते स्वरूपम । -----	४४२-४४७
आदानसमिते स्वरूपम । -----	४४७
उत्सर्गसमिते स्वरूपम । -----	४४८
मनोगुप्ते स्वरूपम । -----	४४८-४५२
वाग्गुप्ते स्वरूपम ।-----	४५२-४५३
कायगुप्ते स्वरूपम । -----	४५३-४५४
समितिगुप्तीनाम उपसंहार । -----	४५४
प्रमादवैशसम । -----	४५५
कषायप्रसरं निरुन्ध्यात । -----	४५५
कषायस्य स्वरूपम । -----	४५६

कषायाणां दुर्विपाका । -----	४५६
क्रोधकषायस्य स्वरूपम । -----	४५७-४५९
मानकषायस्य स्वरूपम । -----	४५९-४६१
मायाकषायस्य स्वरूपम । -----	४६१-४६२
लोभकषायस्य स्वरूपम । -----	४६२-४६४
कषायकषणे प्रयत्नं कुरुत । -----	४६५-४६६
हितोपदेशप्रकरणार्थरहस्य निःस्यन्दभूतमुपदेश । -----	४६६-४६७
प्रकरणस्य अभिधा । -----	४६७
प्रकरणकारेण स्वापराधस्य	
क्षमायाचना । -----	४६८
फलवर्णनम् । -----	४६८
गाथासङ्ख्या । -----	४६८
ग्रन्थकारस्य प्रशस्ति । -----	४६९-४७०